

Istungidokument

**B9-0144/2021 }
B9-0145/2021 }
B9-0146/2021 }
B9-0147/2021 }
B9-0148/2021 }
B9-0149/2021 } RC1**

10.2.2021

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 144 lõikele 5 ja artikli 132 lõikele 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B9-0144/2021 (The Left)

B9-0145/2021 (Verts/ALE)

B9-0146/2021 (S&D)

B9-0147/2021 (Renew)

B9-0148/2021 (ECR)

B9-0149/2021 (PPE)

inimõiguste olukorra kohta Kasahstanis
(2021/2544(RSP))

Michael Gahler, Róza Thun und Hohenstein, Sandra Kalniete, Antonio López-Istúriz White, Miriam Lexmann, Janina Ochojska, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Vladimír Bilčík, Inese Vaidere, Vangelis Meimarakis, Michaela Šojdrová, Tomás Tobé, Christian Sagartz, Loránt Vincze, Magdalena Adamowicz, Ivan Štefanec, Eva Maydell, Luděk

RC\1224524ET.docx

PE689.006v01-00 }
PE689.007v01-00 }
PE689.008v01-00 }
PE689.009v01-00 }
PE689.010v01-00 }
PE689.011v01-00 } RC1

Niedermayer, Lefteris Christoforou, Jiří Pospíšil, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Stanislav Polčák, Krzysztof Hetman, Stelios Kypouropoulos, Maria Walsh, Seán Kelly, Peter Pollák, Romana Tomc, Loucas Fourlas, Ioan-Rareş Bogdan
fraktsiooni PPE nimel

Kati Piri, Isabel Santos, Andris Ameriks
fraktsiooni S&D nimel

Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Irena Joveva, Karin Karlsbro, Moritz Körner, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu
fraktsiooni Renew nimel

Viola Von Cramon-Taubadel, Hannah Neumann
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Assita Kanko, Valdemar Tomaševski
fraktsiooni ECR nimel

Malin Björk
fraktsiooni The Left nimel

Fabio Massimo Castaldo

Euroopa Parlamendi resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Kasahstanis (2021/2544(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Kasahstanis¹ ja oma varasemaid resolutsioone Kasahstani kohta, sealhulgas 18. aprilli 2013. aasta², 15. märtsi 2012. aasta³ ja 17. septembri 2009. aasta⁴ resolutsioone,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kasahstani Vabariigi vahelist laiendatud partnerlus- ja koostöölepingut, millele kirjutati alla 21. detsembril 2015 Astanas ja mis jõustus täielikult 1. märtsil 2020 pärast seda, kui kõik liikmesriigid olid selle ratifitseerinud,
- võttes arvesse nõukogu 17. juuni 2019. aasta järeldusi uue ELi Kesk-Aasia strateegia kohta,
- võttes arvesse ajakohastatud aruannet Kasahstani kohta, mis sisaldub ELi aastaaruandes inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2019. aastal,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning ÜRO piinamisvastast konventsiooni,
- võttes arvesse 20. jaanuaril 2020 toimunud ELi-Kasahstani koostöönõukogu 17. kohtumist, 26.–27. novembril 2020 toimunud ELi-Kasahstani inimõigustealase dialoogi 12. kohtumist ning 25. septembril 2020 toimunud ELi-Kasahstani koostöökomitee 18. kohtumist,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 12. märtsi 2020. aasta Kasahstani inimõiguste olukorra üldist korrapärast läbivaatamist,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti teist fakultatiivset protokollit,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 1. veebruari 2021. aasta avaldust kasvava surve kohta inimõigustega tegelevatele valitsusvälistele organisatsioonidele Kasahstanis, 11. jaanuari 2021. aasta avaldust parlamendivalimiste kohta Kasahstanis ja 7. jaanuari 2021. aasta avaldust meetmete kohta surmanuhtluse kaotamiseks,
- võttes arvesse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) avaldust oma esialgsete tähelepanekute ja järelduste kohta seoses 10. jaanuaril 2021 Kasahstanis toimunud valimistega,

---

¹ ELT C 23, 21.1.2021, lk 83.

² ELT C 45, 5.2.2016, lk 85.

³ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 93.

⁴ ELT C 224 E, 19.8.2010, lk 30.

- võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõikele 5 ja artikli 132 lõikele 4,
- A. arvestades, et möödunud nädalatel on täheldatud inimõiguste üldise olukorra murettekitavat halvenemist ja kodanikuühiskonna organisatsioonide mahasurumist Kasahstanis koos rangete piirangute kehtestamisega väljendus-, rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabadusele; arvestades, et Kasahstani ametivõimud avaldavad kodanikuühiskonnale ja Kasahstanis tegutsevatele inimõiguste organisatsioonidele üha suuremat survet ja karistavad neid, mis takistab reformipüüdlusi ja piirab kodanikuühiskonna olulist tööd;
- B. arvestades, et 21. detsembril 2015. aastal allkirjastasid Euroopa Liit ja Kasahstan laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu, mille eesmärk on luua avar raamistik süvendatud poliitiliseks dialoogiks ning koostööks õigus- ja siseküsimustes ning paljudes muudes valdkondades; arvestades, et selles lepingus pannakse suurt rõhku demokraatiale, õigusriigi põhimõttele, inimõigustele, põhivabadustele, kestlikule arengule ja kodanikuühiskonna koostööle; arvestades, et laiendatud partnerlus- ja koostööleping jõustus täielikult 1. märtsil 2020 pärast seda, kui kõik liikmesriigid olid selle ratifitseerinud;
- C. arvestades, et ELi uues Kesk-Aasia strateegias pannakse suurt rõhku ELi koostööle Kesk-Aasiaga õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste, sealhulgas ühinemis- ja väljendusvabaduse kaitsmisel ja edendamisel ning kodanikuühiskonnale ja inimõiguste kaitsjatele soodsa keskkonna loomisel; arvestades, et Euroopa Liit annab Kasahstanile olulist COVID-19 puhanguga seotud hädaabi, sealhulgas viimati oma rahalise toetuse kaudu Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 29. jaanuari 2021. aasta saadetisele, mis sisaldas üle 8000 kg meditsiinitarbeid;
- D. arvestades, et Euroopa välisteenistus on kirjeldanud Kasahstani 10. jaanuari 2021. aasta parlamendivalimisi kui kasutamata jäetud võimalust näidata poliitiliste reformide tõhusat rakendamist ja viimaste valimiste järgset moderniseerimisprotsessi, samal ajal kui OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) pikaajalised soovitusel mitmes küsimuses, sealhulgas seoses põhivabaduste, valimiste korraldamise erapooletuse, valimis- ja kandideerimisõiguse, valijate registreerimise, meedia ja valimistulemuste avaldamisega, on jäänud endiselt käsitlemata; arvestades, et OSCE/ODIHRi ja OSCE Parlamentaarse Assamblee esialgsete järelduste kohaselt ei soodusta Kasahstani õigusraamistik veel rahvusvahelistele standarditele vastavate valimiste korraldamist;
- E. arvestades, et ühinemis-, kogunemis- ja väljendusvabaduse austamisega seotud süsteemsed puudused piiravad jätkuvalt poliitikamaastikku ning tõelise poliitilise konkurentsi ja poliitiliste opositsioonirühmituste puudumine (alates 2013. aastast ei ole registreeritud ühtegi uut erakonda) on jätnud valijad olukorda, kus neil ei ole tegelikku valikut; arvestades, et demokraatlikud valimised on poliitiliste reformide ning vaba ja avatud ühiskonna ülesehitamise nurgakivi;
- F. arvestades, et kaks opositsiooniliikumist – Kõše Partijasõ ja Kasahstani Demokraatlik Valik – keelustati salajaste ja edasikaebamisele mittekuuluvate kohtuotsustega,

kuulutades nad ekstremistlikeks organisatsioonideks; arvestades, et Kasahstani kriminaalkoodeksi artiklite 405 ja 182 alusel on 17 Kõše Partijasõ juhtivat liiget saadetud eeluurimisvanglasse ning neid ähvardab pikk vanglakaristus; arvestades, et Kasahstani Demokraatliku Valiku toetamise eest süüdistatavad vangid kannavad endiselt oma vanglakaristust; arvestades, et seoses eelnimetatud liikumiste toetamisega on poliitiliste süüdistuste ohvriks langenud 26 poliitvangi, sealhulgas Almat Žumagulov, Aset Abišev, Kenžebek Abišev, Ashat Žeksebajev, Kairat Klõshev, Jربول Jeshozin, Abai Begimbetov, Asel Onlanbekkõzõ, Jerkin Sabanšijev, Žanat Žamalijev, Diana Baimagambetova, Nojan Rahhimžanov ja Askar Kajõrbek;

- G. arvestades, et registreerimata opositsioonilisel Demokraatlikul Parteil ei lubatud nendel valimistel osaleda, sest 22. veebruaril 2020 ei lasknud ametivõimud parteil korraldada Almatõs oma asutamiskongressi; arvestades, et ilma sellist kongressi korraldamata ei ole parteil võimalik ennast registreerida; arvestades, et ametivõimud avaldasid Demokraatliku Partei liikmetele survet, kuna mõned neist vahistati väidetavate haldusrikkumiste tõttu ja teistel ei lastud sõita kongressi toimumiskohta;
- H. arvestades, et valimiskampaania ajal ja valimispäeval püüdsid Kasahstani ametivõimud tugevdada interneti tsenseerimist ja kontrolli, katkestades korduvalt internetiühenduse ja sundides kodanikke paigaldama arvutitesse nn riikliku turvasertifikaadi, mis võimaldab krüpteeritud veebiliikluse pealtkuulamist; arvestades, et riigi kontroll interneti üle suureneb, sealhulgas püüded piirata teabe liikumist interneti tsenseerimise ja kontrollimise ning internetiühenduse katkestamise kaudu, ning jätkuvalt nõudes kodanikelt riikliku turvasertifikaadi paigaldamist, mis võimaldab internetikasutajate veebiliiklust pealt kuulata;
- I. arvestades, et kampaania ajal toimusid massilised vahistamised; arvestades, et valimispäeval pidasid ametivõimud kümnes eri linnas ebaseaduslikult kinni vähemalt 350 rahumeelset meelevaldajat; arvestades, et Kasahstani ametivõimud takistavad järjekindlalt valitsuse poliitika suhtes kriitiliste rahumeelsete meelevalduste toimumist; arvestades, et 2020. aasta mais vastu võetud seadus rahumeelsete kogunemiste kohta ning erakonnaseaduse ja valimisseaduse muudatused ei austa Kasahstani kodanike põhiõigusi;
- J. arvestades, et ODIHRi piiratud valimisvaatlusmissiooni (LEOM) teatel raskendasid ja takistasid ametivõimud sõltumatute vaatlejate tööd, samal ajal kui valitsussõbralikel vaatlejal lubati valimisprotsessi jälgida; arvestades, et inimõigustega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide teatel rakendati 10. jaanuaril 2021 toimunud parlamendivalimistel paljude sõltumatute valimisvaatlejate suhtes hirmutamist, halduskorras vahistamist ja trahvimist;
- K. arvestades, et Kasahstani meediamaastikku valitsevad riigi omandis olevad või riigivõimu toetatavad meediakanalid; arvestades, et ajavahemikus 2020. aasta jaanuarist juulini rünnati füüsiliselt seitset ajakirjanikku ning kinni peeti 21 ajakirjanikku, blogipidajat ja aktivisti, neist seitse teabe kogumise ja edastamise ajal; arvestades, et ametivõimud algatasid 2020. aastal ajakirjanike vastu rohkem kui 38 kriminaalasja väidetavate kuritegude eest, nagu valeteabe levitamine ja ülesässitamine; arvestades, et

2016. aastal keelati kõik peamised üleriigilised opositsiooni ajalehed ja sõltumatuid ajakirjanikke ahistatakse jätkuvalt; arvestades, et ametivõimud on esitanud kriminaalsüüdistuse sõltumatu ajalehe *Uralskaja Nedelja* peatoimetaja Lukpan Ahmedjarovi vastu, kes on avaldanud teavet kohaliku eliidi korruptiivse tegevuse kohta, ning on rahumeelsete kogunemiste ja 2021. aasta parlamendivalimiste kajastamise eest füüsiliselt rünnanud ja korduvalt kinni pidanud raadiojaama RFE/RL (Radio Free Europe / Radio Liberty) kasahhi toimetuse ajakirjanikku Sanija Toikenit;

- L. arvestades, et 2020. aasta veebruarist novembrini tapeti või suri ebaselgetel asjaoludel – pärast pikaajalist poliitilist tagakiusamist opositsioonilise tegevuse eest – viis opositsiooniaktivisti, nimelt blogija ja piinamise ohver Dulat Agadil, tema 17-aastane poeg Žanbolat Agadil, kes oli isa meelevaldse vahistamise peamine tunnistaja, Amanbike Hairolla, Serik Orazov ja Garifulla Jembergenov; arvestades asjaolu, et ametivõimud ei ole neid surmajuhtumeid põhjalikult ja läbipaistvalt uurinud; arvestades, et ülimalt oluline on tuua selliste kuritegude korraldajad ja toimepanijad kohtu ette ning tagada, et nad hoiduksid ohvrite saatuse kohta tõde otsivate kodanikuühiskonna aktivistide ja nende pereliikmete tagakiusamisest; arvestades, et Kasahstani ametivõimud on represseerinud vähemalt 200 aktivisti, kes osalesid Dulat Agadili leinatalitusel või korraldasid raha kogumist tema ja teiste poliitvangide perekondade toetuseks; arvestades, et 57-le neist on esitatud süüdistus „äärmusluses“ – teiste hulgas kolme lapse emale Dametkan Aspandijarovale, kes on praegu koduarestis ja keda äärmusluses süüdistatuna ähvardab kuni 12-aastane vanglakaristus Dulat Agadili perekonna toetuseks raha kogumise organiseerimise eest;
- M. arvestades, et Kasahstani vanglates on laialdaselt kasutatud piinamist ja väärkohtlemist ning vabaihendus Piinamisvastane Koalitsioon on igal aastal teatanud vähemalt 200 piinamisjuhtumist; arvestades, et selliste rikkumiste toimepanijad on jäänud karistamata, samal ajal kui vanglad on kohtusse kaevanud inimõiguste kaitsja Jelena Semjonova, kes on sotsiaalmeedias avalikustanud piinamise kasutamise Kasahstani kinnipidamisasutuste süsteemis;
- N. arvestades, et hoolimata ÜRO eriraportööri⁵ ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee ja Euroopa Liidu üleskutsetest kuritarvitavad Kasahstani ametivõimud ebamääraseid ja laialivalguvaid äärmuslust käsitlevaid õigusnorme opositsiooni ja inimõiguste kaitsjate tagakiusamiseks; arvestades, et sellekohasest seadusest lähtuvalt on alates 22. oktoobrist 2020, mil ametivõimud kuulutasid välja valimiste kuupäeva, poliitiliselt motiveeritud kriminaalasjade arv kahekordistunud, küündides 99-ni, kusjuures süüdistused on esitatud nimelt „äärmusluse“ eest; arvestades, et 69 selles süüdistatavat isikut ähvardab vahetult vahi alla võtmine, nagu aktivist Gulzipa Džaukerovat, ning 11 aktivisti on pandud koduaresti, ettekäandeks väljamõeldud süüdistus „äärmusluses“;
- O. arvestades, et mitmed sõltumatud inimõigustega tegelevad valitsusvälised organisatsioonid, nagu ECHO, Jerkindik Kanatõ, inimõiguste ja õigusriigi rahvusvaheline büroo Kasahstanis ning International Legal Initiative, on viimasel ajal

⁵ Terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse valdkonna ÜRO eriraportöör.
RC\1224524ET.docx

saanud suuri trahve ja neid kohustati ebaselgel õiguslikul alusel alates 25. jaanuarist 2020 peatama oma tegevus kuni kolmeks kuuks; arvestades, et kättemaksuks järelevalvetegevuse eest ahistavad ametivõimud inimõiguste kaitsjaid, kelle hulgas on Šolpan Džanzakova, Anna Šukejeva, Raigul Sadõrbajeva, Aižan Izmakova, Danijar Hassenov, Altõnai Tuksikova, Dana Žanai, Nazõm Serikpekova, Alma Nuruševa, Abaibek Sultanov, Zuhra Nariman, Ulbolsõn Turdijeva, Alija Žakupova, Roza Musajeva ja Barlõk Mendõgazijev; arvestades, et 2020. aasta oktoobrist novembrini teatati vähemalt 15 organisatsioonile, et nad on rikkunud haldusrikkumiste seadustiku artiklit 460-1, kuna nad väidetavalt ei olnud ametivõime nõuetekohaselt teavitanud välisrahastuse saamisest;

- P. arvestades, et 2020. aastal mõisteti usu- ja veendumusvabaduse õiguse kasutamise eest süüdi 112 üksikisikut, kolm heategevusorganisatsiooni ja üks äriühing;
- Q. arvestades, et Kasahstani valitseva eliidi seas on laialt levinud korrupsioon, mida tõendab fakt, et organisatsiooni Transparency International 2020. aasta korrupsiooni tajumise indeksi järgi on Kasahstan maailma riikide järjestuses 94. kohal, ning korrupsioon pärsib inimõigusi, sotsiaalset õiglust ja sotsiaal-majanduslikku arengut;
- R. arvestades, et COVID-19 pandeemia harjal kuritarvitas valitsus pandeemiapiiranguid ettekäändena, et intensiivistada poliitilisi repressioone kodanikuühiskonna, inimõiguslaste, opositsiooni esindajate ja meditsiinitöötajate vastu, kes taunisid valitsuse suutmatust pandeemiat ohjeldada;
- S. arvestades, et 21. jaanuaril 2021 peksid ja haavasid tundmatud ründajad kahte etnilist kasahhi, Murager Alimulõt ja Kaiša Akankõzõt, kes olid põgenenud Hiinast, kartes vangistust sealsetes koonduslaagrites, ning arvestades, et seetõttu tuleb piisavalt tähelepanu pöörata jätkuvatele etnilistele pingetele Kasahstani lõunapoolsetes piirkondades; arvestades, et Kasahstanis jätkuvad vägivaldsed etnilised kokkupõrked, eelkõige riigi lõunaosas, kus 2020. aasta veebruaris toimunud kokkupõrgetes kasahhide ja etniliste tunganite vahel sai 11 inimest surma ja kümneid haavata ning üle 23 000 inimese, valdavalt tunganid, olid sunnitud oma kodudest lahkuma;
- T. arvestades, et Kasahstani ametivõimud on kuritarvitanud rahvusvahelisi kriminaalkoostöö mehhanisme, sealhulgas Interpoli tagaotsimisteateid ja vastastikust õigusabi, et esitada süüdistusi Belgias viibivale poliitilisele pagulastele Bota Jardimalie'le ja konfiskeerida tema dokumente; arvestades, et 29. septembril 2020 andis Prantsusmaa varjupaigakohus (Cour nationale française du droit d'asile) poliitilise varjupaiga erakonna Kasahstani Demokraatlik Valik asutajale Muhtar Abljazovile, kellele Kasahstani kohus oli tagaselja määranud eluaegse vanglakaristuse, rikkudes tema õigust kaitsele, mis näitab Kasahstani repressiivaparaadi süsteemset ja poliitilist olemust ning tsiviil- ja kriminaalmenetluste väärkasutamist;
- U. arvestades, et sõltumatud ametiühingud ja ametiühinguaktivistid on jätkuvalt Kasahstani ametivõimude sihikul; arvestades, et 2020. aastal muudeti ametiühingute seadust ja kaotati ametiühingusse kuulumise ja kaheastmelise registreerimise nõuded; arvestades, et sellele muudatusele vaatamata loobus Šõmkenti linnavalitsus kütuse- ja

energeetikatöötajate ametiühingu vastu esitatud hagist, mis põhines põhjendamata väidatel või sätetel, mis enam ei kehti või mida ei kohaldata nimetatud ametiühingu suhtes;

- V. arvestades, et soolise võrdõiguslikkusega on Kasahstanis endiselt probleeme; arvestades, et valitsusvälised organisatsioonid väidavad, et naistevastasest vägivallast ei teatata piisavalt ning naistevastase vägivalla ja seksuaalse ahistamise juhtumite puhul on süüdistuste esitamise määr madal; arvestades, et ÜRO andmetel on COVID-19 saanud tütarlaste puhul uueks takistuseks võrdsel juurdepääsul teabele ja haridusele; arvestades, et ohvritel puudub piisav kaitse ning kohtu- ja politseiametnikud ning teenuseosutajad ei ole saanud koolitust naistevastase vägivalla tuvastamiseks, ennetamiseks ja sellele reageerimiseks;
- W. arvestades, et LGBTI-inimestel on Kasahstanis endiselt õiguslikke probleeme ja neid diskrimineeritakse; arvestades, et Kasahstani parlament võttis 2020. aasta juunis vastu uue terviseeadustiku diskrimineerivad muudatused, millega reguleeritakse transseksuaalide tervishoiu aspekte; arvestades, et sooidentiteedi muutmise protsess Kasahstanis on endiselt invasiivne ja alandav;
1. kutsub Kasahstani valitsust üles tegutsema kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega ning austama laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu artiklites 1, 4, 5 ja 235 sätestatud inimõigusi ja põhivabadusi; kutsub Kasahstani ametivõime üles järgima valimiste korraldamise õigusraamistiku rahvusvahelisi standardeid ja järgima demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) piiratud valimisvaatlusmissiooni (LEOM) soovitusi, sealhulgas neid, mis puudutavad põhiseadusega tagatud põhivabadusi, kodanikuühiskonna osalemist, poliitilist pluralismi ja valimiste korraldamise erapooletust, õigust hääletada ja kandideerida valimistel, valijate registreerimist, meediat ja valimistulemuste avaldamist;
  2. kutsub Kasahstani valitsust üles loobuma poliitiliselt motiveeritud süüdistustest ja lõpetama inimõiguste aktivistide, usuorganisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, ametiühingute, ajakirjanike ja poliitiliste opositsiooniliikumiste meelevaldse kinnipidamise, tagakiusamise ja ahistamise ning võimaldama inimestel vabalt väljendada oma poliitilisi, usulisi ja muid seisukohti; kutsub valitsust üles muutma uut rahumeelse kogunemise seadust, et see vabadus oleks tagatud;
  3. nõuab, et Kasahstani valitsus vabastaks viivitamata ja rehabiliteeriks täielikult kõik poliitvangid, sealhulgas Almat Žumagulovi, Aron Atabeki, Nurgul Kaluova, Saltanat Kusmankõzõ, Darõn Hassenovi, Ulasbek Ahmetovi, Kenžebek Abiševi, Jeržan Jelšibajevi, Aset Abiševi, Igor Tšuprina, Ruslan Ginatullini, Ashat Žeksebajevi, Kairat Klõševi, Jربول Jeshozini, Abai Begimbetovi, Asel Onlabekkõzõ, Jerkin Sabanšijevi, Žanat Žamalijevi, Diana Baimagambetova, Nojan Rahhimžanovi ja Askar Kajõrbeki ning lõpetama viivitamata eelvangistuse ja koduaresti meetmete kasutamise, samuti kodanikuühiskonna, opositsiooniaktivistide, sotsiaalmeedia kasutajate ja rahumeelsete meelevaldajate vabaduse piiramise; kutsub Kasahstani valitsust üles vaatama läbi juhtumid ja maksma hüvitist endistele poliitvangidele ja piinamisohvritele Iskander Jerimbetovile, Maks Bokajevile ja Muhtar Džakiševile kooskõlas meelevaldse

kinnipidamise küsimustega tegeleva ÜRO töörühma ja ÜRO inimõiguste komitee soovitustega;

4. kiidab heaks Kasahstani valitsuse võetud meetmed, et lõpetada poliitiliselt motiveeritud kohtuasjad inimõiguste kaitsjate Danijar Hassenovi ja Abaibek Sultanovi vastu, kuid on mures uue kriminaalasja koostamise pärast seoses Sultanovi süüdistamisega „äärmusluses“; kutsub Kasahstani valitsust üles tühistama kõik poliitiliselt motiveeritud süüdistused filantroop Barlök Mendõgazijevi vastu ning lõpetama tema pereliikmete ja endiste liitlaste poliitiliselt motiveeritud tagakiusamise;
5. mõistab hukka ekstremismivastaste õigusaktide kuritarvitamise rahumeelsete opositsiooniliikumiste Kasahstani Demokraatlik Valik (DCK) ja Kõše Partijasõ toetajate vastu ning nõuab tungivalt, et ametivõimud lubaksid poliitilist pluralismi ja konkurentsi; nõuab tungivalt, et Kasahstani valitsus rakendaks Euroopa Parlamendi, terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse ÜRO eriraportööri ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee soovitusi, milles mõistetakse hukka ekstremismivastaste seaduste meelevaldne kohaldamine;
6. kutsub Kasahstani üles viima ellu reforme, edendama riigi moderniseerimist, demokraatiat ja stabiilsust ning tugevdama jõupingutusi Kasahstani poliitilise süsteemi reformimiseks, et arendada välja parlamentaarsus ja mitmeparteisüsteem ning suurendada kodanikuosalust; võtab teadmiseks kõrgeima reforminõukogu loomise ja Kasahstani ametivõimude teate reformide uue etapi kohta, eelkõige õiguskaitse, kohtusüsteemi ja inimõiguste esikohale seadmise küsimustes; rõhutab, kui oluline on jätkata seda protsessi, sealhulgas valimisseaduse muutmist ja OSCE/ODIHRi soovituste täielikku rakendamist;
7. kutsub Kasahstani ametivõime üles lõpetama kriminaalseadustiku kasutamise aktivistide, blogipidajate, ajakirjanike ja teiste vastu selle eest, et nad kasutavad oma väljendusvabaduse õigust;
8. väljendab heameelt Kasahstani ametivõimude otsuse üle tühistada trahvid ja lubada valitsusvälistel organisatsioonidel tegevust jätkata, nagu teatati 3. veebruaril 2021; kutsub üles kaotama Maks Bokajevile kehtestatud kolmeaastast tegevuskeeldu ja lubama tal oma olulist tööd jätkata; kutsub Kasahstani ametivõime üles lõpetama finantsaruandluse süsteemide väärkasutamise, millega avaldatakse survet inimõigustega tegelevatele rühmadele, loobuma väidetavate rikkumiste eest vastutavate rühmade vastu esitatud haldusrikkumiste süüdistustest, viima välismaistest tuludest teatamist käsitlevad õigusaktid ja tavad kooskõlla rahvusvaheliste standarditega, sealhulgas tühistades haldusrikkumiste seadustiku artikkelid 460-1 ja 460-2, ning selle asemel kaitsma ja hõlbustama kodanikuühiskonna tähtsat tööd;
9. kinnitab veelkord oma kindlat veendumust, et sõltumatute vabaihenduste tagakiusamine põhjendamatute maksukontrollidega ning inimõiguste kaitsjate ja selliste liikumiste nagu Bostandyq Kz, Femina Virtute, Veritas, 405 ja Elimay ning kodanikuühiskonna aktivistide ahistamine haldusarestide, trahvide või kriminaalsüüdistustega takistab mitte üksnes ametivõimude juba alustatud

reformipüüdlusi, vaid kahjustab ka Kasahstani rahvusvahelist mainet;

10. taunib meediavabaduse murettekitavat olukorda riigis ning kutsub Kasahstani valitsust üles tagama sõltumatutele ajakirjanikele vaba ja turvalise keskkonna;
11. julgustab Kasahstani valitsust lubama sõltumatutel ametiühingutel end registreerida ja tegutseda Kasahstani poolt ratifitseeritud rahvusvaheliste tööstandardite kohaselt ilma sekkumise ja ahistamiseta; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et Šõmkentis asuv ringkondadevaheline majandusajjade erikohus peatas 5. veebruaril 2021 kuueks kuuks kütuse- ja energeetikatöötajate ametiühingu tegevuse, kuna väidetavalt ei olnud see registreeritud kooskõlas ametiühinguseadusega; ergutab Kasahstani valitsust sisuliselt rakendama 2020. aasta mais muudetud ametiühingute seadust;
12. võtab murelikult teadmiseks heategevusorganisatsioone käsitleva uue seaduseelnõu, millega kehtestatakse lisameetmed kodanikuühiskonna organisatsioonide reguleerimiseks ja mis on otseses vastuolus heategevustöö loogika ja parimate tavadega, samuti hiljutise algatuse luua valitsuse egiidi all doonororganisatsioonide ühendus, mida võidakse kuritarvitada doonororganisatsioonide kontrollimiseks ning piirata sellega veelgi nende sõltumatust ja vastutust oma tegevuse eest;
13. kutsub ametivõime üles võitlema naistevastase vägivalla kõigi vormide vastu, sealhulgas tagades tõhusad ja kättesaadavad teatamiskanalid ning kaitsemeetmed, mis arvestavad ohvrite vajadusi ja konfidentsiaalsust; nõuab karistamatuse lõpetamist ja meetmete võtmist, et tagada toimepanijatele sobivad kriminaalkaristused, sealhulgas koduvägivalla korral; nõuab tungivalt, et Kasahstani ametivõimud kriminaliseeriks koduvägivalla eraldiseisva kuriteona ja tagaksid toimepanijatele kriminaalkaristused; kutsub Kasahstani ametivõime üles pidama koduvägivalla ohvritele mõeldud varjupaiku ja teenuseid olulisteks teenusteks ning lihtsustama nende kättesaadavust kõigile naistele ja tütarlastele, sealhulgas koroonaviiruse kriisi ajal;
14. rõhutab, et LGBTI-kogukonna õigusi tuleb täielikult austada; kutsub Kasahstani valitsust üles tagama LGBTI-kogukonna mittediskrimineerimise põhimõtte järgimise, muu hulgas seadusega keelates diskrimineerimise soodentiteedi või seksuaalse sättumuse alusel; nõuab kohtu- ja politseiametnike ning teenuseosutajate asjakohast koolitamist, et tagada LGBTI-inimestele asjakohane hoolitsus ja kaitse;
15. nõuab tungivalt, et Kasahstani valitsus tagaks Hiina koonduslaagritest põgenenud etniliste kasahhide ja teiste vähemusrühmade turvalisuse, sealhulgas andes Murager Alimulõle ja Kaiša Akankõzõle alalise pagulasseisundi, ning pööraks piisavat tähelepanu jätkuvatele etnilistele pingetele riigi lõunaosas;
16. hoiatab Kasahstani ametivõime selliste õiguslase koostöö mehhanismide nagu Interpoli tagaotsimisteadete süsteem ja vastastikuse õigusabi taotlused kuritarvitamise eest, et jälitada režiimivastaseid välismaal ja pääseda juurde konfidentsiaalsele teabele;
17. tunneb heameelt selle üle, et Kasahstan kaotas surmanuhtluse kõigi kuritegude eest, kui ta ratifitseeris 2. jaanuaril 2021 kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti

teise fakultatiivse protokolliga ning sai lepingu 88. osaliseks; nõuab tungivalt, et Kasahstani valitsus täidaks oma lubadused saavutada piinamise suhtes täisleppimatus ning tagaks kõigi väidetavate piinamisjuhtumite täieliku uurimise ja vastutavate isikute kohtu alla andmise;

18. palub tungivalt Kasahstani valitsusel kaotada vanglates piinamine ja väärkohtlemine, austada vangide õigusi ning tagada nõuetekohased elamistingimused, hügieen ja turvaline keskkond COVID-19 põhjustatud ohtudega toimetulekuks;
19. kutsub Kasahstani üles kehtestama nõuetekohaseid isikuandmete kaitsemeetmeid ja tugevdama andmekaitsealaseid õigusakte, piirama invasiivsete digitaalsete jälgimistehnoloogiate kasutamist ning kehtestama õigusraamistikku, mis selgelt keelab meelevaldse ja ebaseadusliku digitaalse jälgimise, sealhulgas näotuvastuse, kooskõlas inimõigustega;
20. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid muu hulgas tippkohtumistel ja muudel kõrgetasemelistel kohtumistel, mitmepoolsetel foorumitel ja kohalike esinduste kaudu jõuliselt kodanikuühiskonda, võtaksid lisameetmeid Kasahstani kodanikuühiskonna toetamiseks komisjoni kaudu, sealhulgas (kuid mitte ainult) laiendaksid rahalise toetuse skeeme kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes edendavad Kasahstanis inimõigusi, demokraatlikke väärtusi, õigusriigi põhimõtet ja põhivabadusi, eriti inimõiguste kaitsjatele, ning tugevdaksid inimestevahelisi kontakte Kasahstani kodanikega; rõhutab, et Kasahstanile antava finantsabi eesmärk peaks olema toetada kodanikuühiskonda ja poliitilise tagakiusamise ohvreid, mitte autoritaarset režiimi;
21. julgustab ELi delegatsiooni Kasahstanis edendama koostööd kodanikuühiskonna kohalike liikmetega, korraldades korrapäraseid kohtumisi ja esitades oma soovitusi Kasahstani valitsusametnikega peetavatel ametlikel kohtumistel;
22. nõuab tungivalt, et ELi delegatsioon Kasahstanis jälgiks jätkuvaid inimõiguste rikkumisi ja võtaks rikkumiste suhtes avaliku seisukoha, abistaks poliitilise tagakiusamise ohvreid ja vangistatud aktiviste, osaledes valitsuse kritiseerijate ja inimõiguste kaitsjate kohtuprotsessidel ning taotlede vanglakülastusi, ning reageeriks kiiresti ja otsustavalt igasugusele tegevusele, mis on vastuolus õigusriigi, demokraatia ja inimõiguste põhimõtetega;
23. tuletab meelde hiljuti heaks kiidetud kogu maailmas rakendatavat inimõiguste rikkujate vastast ELi sanktsioonirežiimi, mis võimaldab ELil võtta sihikule inimõiguste raskete rikkumiste toimepanijaid kogu maailmas ja mis Kasahstani puhul võimaldaks võtta sihikule isikud, üksused ja asutused, kes on toime pannud ulatuslikke ja süstemaatilisi inimõiguste rikkumisi või on nende toimepanekuga seotud; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ning liikmesriikidel kaaluda sihipärase sanktsioonide kehtestamist inimõiguste rikkumiste eest vastutavate isikute suhtes;
24. nõuab, et inimõigused oleksid ELi suhetes Kesk-Aasiaga kesksel kohal; rõhutab, et laiendatud partnerlus- ja koostöölepingus ette nähtud tihedamad poliitilised ja

majandussuhted ELiga peavad põhinema ühistel väärtustel ning olema vastavuses Kasahstani aktiivse ja konkreetse tegevusega demokraatlike reformide elluviimisel, mis tulenevad Kasahstani rahvusvahelistest kohustustest;

25. palub, et komisjon ning asepresident / kõrge esindaja vaataksid laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu põhjalikult läbi, arvestades hiljutisi arenguid ja kaubanduspoliitika läbivaatamise tulemusi;
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa Liidu eriesindajale Kesk-Aasias, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Kasahstani presidendile, valitsusele ja parlamendile.